

ประโยค ป.ธ. ๘

แต่ง ฉันทภาษามคร

สอบ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๑

จงเก็บข้อความตามที่จะเก็บได้ ในข้อความข้างทำยนี้ แล้วประพันธ์ให้เป็นภาษามครโดยฉันทลักษณะ ๓ อย่าง ตามถนัด แต่งฉันทอะไร แจ่มชัดไว้ด้วยฯ

เกาะหรือดินแดนที่ตั้งเป็นประเทศบ้านเมืองอันเป็นถิ่นฐานของตน ได้ชื่อว่าเกาะ เกาะนี้ชื่อว่าเป็นที่พึ่งของชนผู้เกิดผู้อยู่ในที่นั้นด้วยความเป็นเจ้าของเพราะเป็นที่พำนักอาศัย อันตรายภายในภายนอกที่จะพึงเกิดขึ้นแก่ถิ่นฐาน ชื่อว่าห้วงน้ำ เกาะในสมุทรถล่มตามลำพังตนเอง เพราะเหตุบันดาลเป็นเช่น ภูเขาไฟปะทุ ห้วงน้ำก็จะท่วมทำให้เป็นสมุทร มิฉะนั้น เกาะนั้นตั้งอยู่ปริ่มน้ำ เมื่อเกิดพายุใหญ่ทำให้สาครกำเริบ ห้วงน้ำก็จะท่วมท้นทำให้เกิดอุทกภัยแก่ประชาชนในที่นั้น ชื่อนี้ฉันใด อันตรายที่จะเกิดขึ้นกับถิ่นฐานก็เป็นเช่นนั้นย่อมเกิดขึ้นเพราะเหตุภายในมีแตกสามัคคีกันเป็นอาทิก็มี ย่อมเกิดขึ้นเพราะเหตุภายนอกมีปัจฉามิตรย้ายเป็นศัตรูก็มี อันตรายเหล่านี้ ย่อมทำถิ่นฐานไม่ให้เป็นที่พักพำนักของผู้เป็นเจ้าของ ทำนองเดียวกับห้วงน้ำทำเกาะให้กลายเป็นสมุทร ฉะนั้น สมเด็จพระโลกนาถเจ้า ประทานพระบรมพุทโธวาทโดยนัยให้บรรดาใจใส่ป้องกันรักษาทำนุบำรุงเกาะคือถิ่นฐานที่พำนักของตน อย่าปล่อยให้ห้วงน้ำคืออันตรายท่วมทับได้เช่นนั้น ด้วยของคสมบัติ ๔ ประการ คือด้วยความหมั่นเอาใจใส่ ๑ ด้วยความไม่ประมาทเลินเล่อ ๑ ด้วยความระวัง ๑ ด้วยความปราบปราม ๑ ถ้าเจ้าของถิ่นเกิดจรั้นเลินเล่อ ไม่ค่อยระวังและระงับความเสียหาย อันตรายก็จะได้ช่องเกิดขึ้น ถ้าเจ้าของตั้งอยู่ในองคสมบัติ ๔ ประการ คือมีเพียรเพื่อจะจัดจะทำกิจที่ยังไม่ได้จัดไม่ได้ทำ และเพื่อจะรักษาธุระที่ได้จัดได้ทำขึ้นแล้วให้เป็นไปโดยสม่ำเสมอ เอาใจใส่ไม่เพิกเฉยปล่อยให้เสื่อมทราม คอยระวังเกี่ยวกันระวังความเสียหายอันยังไม่มีามุ่งบำบัดความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วให้หมดไป อันตรายก็ไม่ได้ช่องที่จะเกิด

เหมือนประชาชนที่อยู่ในเกาะหรือดินแดนอันลุ่ม เพียรหมที่หรือก่อทำนบกั้น
 ห้วงน้ำอันจะท่วมถึง และคอยระวังรักษาแก้ไขด้วยความไม่ประมาท ฉะนั้น
 ดังนี้ ได้ชื่อว่าทำเกาะไม่ให้ห้วงน้ำท่วมได้ นี้ ว่าเป็นโดยพยัญชนะ ๆ โดยอรรถ นั้น
 กุศลธรรมได้ชื่อว่าเกาะเป็นที่พึ่งของสัตว์โลกผู้ตกอยู่ในสังสารสาคร สังกิเลส
 ธรรมอันจะทำอันตรายแก่บุคคล ชื่อว่า ห้วงน้ำ สัตว์เหล่านั้นได้อาศัยกุศลความ
 ดิงามเป็นที่พำนัก ย่อมทรงตนอยู่ได้ในสังสารวัฏ ไม่จมลงในบาดาลกล่าวคือ
 ยังตนให้ตั้งขึ้นได้ในสมบัตินั้น ๆ เป็นต้นว่า โภคทรัพย์และอิสริยยศ มีความ
 สามารถจะนำอรรถภาพไปโดยสวัสดิ์ ไม่ต้องประพฤติกุศลอันจะทำให้ตกต่ำ
 ลำบากเพราะชีวิตุบายเป็นเหตุ ๆ ถ้าปล่อยให้สังกิเลสครอบงำ ก็จะทำอันตราย
 แก่กุศลสุจริตที่ได้ประพฤติมา ยังบุคคลให้ตกต่ำลงไป เหมือนคนเรือแตกขึ้น
 ฝั่งเกาะได้แล้ว ถูกห้วงน้ำท่วมพาทันกลับไปที่ตกในสาคร ฉะนั้น ๆ สมเด็จพระ
 บรมศาสดาจารย์ ตรัสสอนให้ทำเกาะอย่าให้ห้วงน้ำท่วมทับได้เช่นนั้นด้วย
 คุณสมบัติ ๔ ประการที่กล่าวแล้ว ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

ประโยค ป.ธ. ๘
ตัวอย่าง แต่งฉันทภาษามคร
พ.ศ. ๒๕๖๑

อินทรวงศ์

ที่ปวหยา โปสนิवासณจิช
รฎุจปปฏิฐาวัสธา จ เกวลา
โอฆวหยา สาหสิกา ปริสุสยา
สพเพปี ฐมมากุสลา จ ปาปกา ฯ

ปัฐยาวัตร

ยถา ทีปสุส อชมตต์	ตตถคคิภูธราน จ
จณทอุพภิชชนาทีหิ	พหิทุธา จุฑทกาทีหิ
โฆเรหิ การณเหว	อุปปชชนติ ปริสุสยา
เอวํ รฎุจาทินชมตต์	สามคคิเกทอาทีภิ
อรินํ มททนาทีหิ	พหิทุธา จ อุปชชเร
ตสฺมา หิ ปณทิตา โปสา	อฎุจานาทีหิ โยนิโส
รกเขยฺยํ จาภิวทฺเฆยฺยํ	วิสิฎุจํ ทีปมตฺตโน
อภิกีริตุโมฆสฺส	น ทเทยฺยอุจ สพพทา
วุตฺตลฺลเหตฺ มุณินฺเทน	เอตฺถ ฐมฺมปเท วเร
อฎุจานเนนปฺปมาเทน	สญฺญเมเน ทเมเน จ
ทีปํ กยิราถ เมธาวี	ยํ โอโฆ นากีริตติ ฯ

อินทรวีเชียร

ทีโปติ วุตตา กุสลาปี รมมา
 โลกสมิ สุตตาน ว นาดภูตา
 โอโหมติ รมมา อิตเร ปวุตตา
 อากมม สุตตา กุสเล ว รมเม
 เอเต กริตฺวา สกนาคภูเต
 สํสํารวภูฏสมิปี สํสรนฺตา
 สพฺพตฺถ โสตฺถิ ลภเร นิพฺพุตฺติ
 เนวมฺปิ โหนเต นิริเย นิมฺมคฺคา ฯ

ปัฐยาวัตร

โลเก สพฺเพปิเม สุตตา	โภคอิสฺสรียาทิสฺสุ
สมฺปตฺติเสว อุตฺตานํ	สมฺภูจฺจาเปนฺติ สพฺพโส
อปายคามิภูตานิ	ตีณิ พุจฺจรัตนานิ
เนว จีวิตฺเหตุมฺหา	สพฺพกาลํ ปกฺกพฺเพ
สกุโกนฺติ อตฺตภาวญจ	ยาเปตฺถ สฺสุจฺจ โสตฺถินาติ ฯ